

calumetfocus

Zomer 2012

Mark Janssen

CANON EOS-1D X: DE NIEUWE BENCHMARK

Pagina 7

NIKON D4, GRENSVERLEGEND

Pagina 13

TIJD VOOR EEN HASSELBLAD

Sterk in prijs verlaagd! Pagina 24-25

“IK HOU GRAAG ÁLLES IN DE HAND”

Mark Janssen! Pagina 34-35

KLAAR VOOR DE START

Olympische spelen! Pagina 66

CALUMET
PHOTOGRAPHIC
IT'S WHERE THE PROS GO

FOTOGRAAF MARK JANSSEN

©Mark Janssen

“Ik hou graag álles in de hand”

De orderportefeuille van fotograaf Mark Janssen zit al jaren goed gevuld met boeiende opdrachten in de reclame, mode en het toneel. Je in deze economisch barre tijden staande houden, is een prestatie op zich. Toch put Janssen vooral voldoening uit zijn vrije werk: geënceneerde fotografie over grote thema's als liefde, verdriet en eenzaamheid.

‘De School met den Bijbel’ in Rotterdam-West. Zit hier de studio van Mark Janssen? We bellen wat vertwijfeld aan, maar het is inderdaad Janssen die even later de schooldeuren voor ons opent. “De gemeente is nog aan het uitzoeken wat ze met dit pand aan moeten”, vertelt hij als hij voor ons uit door de gangen loopt. “Tot die tijd huur ik de gymzaal voor een prikkie. Een prachtplek!” Hij overdrijft niet. In de hoge gymzaal, nog steeds met sportvloer, rekken aan de wand en ringen aan het plafond, heeft hij alle ruimte voor zijn fotoshoots. Er staat een complete, surrealistische woonkamer van zijn laatste opdracht opgesteld en de (grote) attributen voor zijn volgende shoot staan al klaar – en dan nog

gebruikt hij maar de helft van de gymzaal. Een aangrenzend lokaal heeft Janssen ingericht als eenvoudig kantoor, voor onder meer de beeldbewerking. “Iemand koffie?”

Hoe ben je in de fotografie gekomen? Altijd al fotograaf willen worden?

“Niet echt, nee. Toen ik mbo deed aan het Sint Lucas in Boxtel, wilde ik standontwerper worden. Ik was er alleen dermate slecht in, dat ik geen passende stageplek kon vinden. Uiteindelijk wees de school me als alternatief een fotostudio toe. Let wel, ik had geen enkele fotografische kennis en wist niet eens wat een diafragma was. Maar de fotograaf heeft me de techniek bijgebracht en me gewoon aan het

werk gezet. Na twee maanden zei hij: ‘ik ga zeilen, deze klanten komen, doe je best.’ Ik heb een maand lang packshots staan schieten voor Philips en de Basismarkt! Ik ben die fotograaf nog altijd dankbaar voor de technische basis die hij me gaf. Het was ook bepalend voor de keuze van mijn vervolgopleiding: fotografie aan de Kunstacademie Sint Joost in Breda.”

Is Sint Joost niet meer van de documentairefotografie?

“Ja, vandaar ook dat ik mijn freelance werk begon als fotojournalist van de Volkskrant. Ik heb het zelfs even in mijn hoofd gehaald oorlogsverslaggever te worden. Met mijn eerste creditcard op zak vertrok ik naar Bosnië, dat toen net in de nasleep van de oorlog was. Ik heb een paar weken in dat letterlijke mijneveld rondgelopen en stond op het punt naar Kosovo te reizen, toen de redactie me belde voor een opdracht in Oostenrijk. Maar goed dat ik daar op in ben gegaan, denk ik nu, want je moet toch uit een speciaal soort hout gesneden zijn om je week in week uit in de oorlogsellende te begeven. Hoe dan ook, door die rondzwervingen ontdekte ik steeds beter wat ik niet wilde. Ik heb bijvoorbeeld niet het karakter om

mensen ongevraagd, als een soort indringer, te fotograferen. Ik hou ook graag de controle, wil beeld naar mijn hand zetten. Na mijn Volkskrant-werk ben ik voor onder meer Elsevier portretten gaan schieten en dat beviel me al beter. Ik deed in die tijd ook wel vrij werk, maar dat was nog wat documentair: series over vrijetijdsbesteding bijvoorbeeld. Toen ik een keer op de terugweg van een shoot zat te luisteren naar Eleanor Rigby van The Beatles, in 2007, viel het kwartje echt. Ik zag een theatrale drieluik in mijn hoofd over eenzaamheid, over mensen die elkaar pas vinden als de een de ander gaat begraven. Hier ontstond een complete serie uit, die ik The Misery Trip heb genoemd, naar The Magical Mystery Tour van The Beatles. Ik heb de ensceneringen tijdens m'n vakantie tot in detail uitgewerkt en de serie van november 2007 tot mei 2008 op 4x5 geschoten. Ik dacht: yes, dit is wat ik wil!”

De serie betekende je definitieve entree in de wereld van kunstgalerieën?

“Mede door die serie ben ik bij mijn huidige galerie gekomen. Je wordt dan plotseling ook gevraagd om werk tentoon te stellen. Vorig jaar kreeg ik een uitnodiging voor BLOOOM tijdens de Art Fair in Keulen. Ik heb voor die beurs ‘A 2011 Oddity’ gemaakt. Liefde en eenzaamheid zijn het leitmotiv, met het verhaal van Space Oddity [van David Bowie – red.] als startpunt. Toen ik het concept af had, heb ik een team van professionals en modellen ingehuurd en een maand lang dag in dag uit geschoten. Daarna was het nog twee maanden beeld bewerken, met de strakke deadline van de fair. Een heftige periode! Maar de reacties waren zeer positief. Een deel van het werk komt nu ook op de Zomere expo 2012 in het Gemeentemuseum in Den Haag te hangen.”

Als we je werk bekijken, is het veel meer dan fotografie alleen: je decors en attributen zijn minstens zo belangrijk. Vanwaar die voorliefde voor grootse sets?

“Het mooie van decorbouw is dat ik dan echt alles in de hand heb: vorm, licht, kleur. Ik kan het concept tot in de kleinste details uitwerken en creëer letterlijk het beeld dat ik voor ogen heb. Voor ‘A 2011 Oddity’ heb ik zelfs de kostuums laten ontwerpen! Fotografie is in zo’n geheel vooral het middel om het beeld voor anderen vast te leggen. Daarbij ga ik zo puur mogelijk te werk: ik vermijd collagetechnieken

of andere Photoshop-oplossingen. Soms zet ik in de nabewerking de realiteit wel wat aan, maar verder probeer ik het idee in één moment te verbeelden. Kijk, neem deze foto die ik voor de cd van Chris Peeters [zijn vriendin, red.] heb gemaakt. De ‘keuken’ waarin ze zit, hebben we compleet uit duct tape opgetrokken. Het mooie van deze foto is dat de tape nog zichtbaar is – en juist die imperfectie maakt het beeld echt. Later heb ik in een commerciële opdracht iets soortgelijks gedaan, maar om budgettaire redenen zijn de lijnen er softwarematig ingetekend. Mooi werk, hoor, maar het ‘cadeautje’ ontbreekt.”

Je hebt het druk met opdrachten – reclame, mode, theater – én met je vrije werk. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Is je droom om uiteindelijk alleen met vrij werk bezig te zijn?

“Ik ben eerlijk gezegd wel blij met de tussenvorm die ik nu heb. Ik heb leuke klanten als Randstad, Diabetesfonds, Het Zuidelijk Toneel en Microsoft. Met de opdrachten die ik

voor hen doe, verdien ik het geld en de tijd om mijn vrije werk te kunnen maken. Omgekeerd profileer ik me met vrij werk bij potentiële opdrachtgevers. Art directors zoeken toch naar een bepaalde stijl. Belangrijk om plezier in mijn werk te houden, is dat ik mijn ideeën en opvattingen niet laat varen. Natuurlijk, als je voor een klant werkt, heb je niet de totale vrijheid, maar ik blijf wel trouw aan mezelf. Ik probeer overal iets artistieks in te leggen.”

Benieuwd naar meer foto's van Mark Janssen?

Surf dan naar www.markjanssen.com. Vanaf 15 juni kun je zijn werk ook bewonderen in de Zomere expo in het Gemeentemuseum Den Haag. Wil je Mark Janssen op zijn set aan het werk zien? Kijk dan op vimeo.com/40645047 voor een ‘making of’. Ook de mede door Janssen geproduceerde muziekvideo ‘Chris’ Blues” van Chris Peeters is een aanrader: www.chrispeeters.nl/photo-video.

De camera's van Mark Janssen

“Ik heb net de Mark III van Canon aangeschaft, een fantastisch apparaat! Vooral de autofocus is sterk verbeterd. Het mooiste is nog wel de videofunctie. De komende tijd wil ik me meer bezig houden met digitaal filmen, dus de HD-videofunctie op de Mark III is voor mij een uitkomst. Verder werk ik geregeld met Hasselblad, bijvoorbeeld als ik schiet voor een expositie. Zo’n Hasselblad huur ik gewoon: ik ben dan altijd verzekerd van de beste en meest recente Hasselblad.”